

AUTORSKÉ PRÁVA NA HRY SÚ VYHRADENÉ. ŽIADEN TEXT NESMIE BYŤ POUŽITÝ NA ĎALŠIE ŠÍRENIE BEZ PREDCHÁDZAJÚCEHO PÍSOMNÉHO SÚHLASU AUTORA.

All right reserved.

Vynechali sme niektoré strany a v prípade, že chcete s textom pracovať a ďalej ho šíriť, ozvite sa nám, prosím mailom: tichoaspol@gmail.com. Ďakujeme za pochopenie.

Mihajla Zakuťanská

Havaj

OSOBY:

JANÍK dievča, dvadsaťročná

OTEC ĎURO otec dievčaťa

BABKA ĽUBOV svokra, hovoriaca po rusínsky

VASIL'

HUGO HO

AN DY WARHOL

HLAS Z TELEVÍZORA

Hra sa odohráva v dedine Havaj, na ceste prvej triedy medzi Stropkovom a Medzilaborcami.

Poznámka autorky: Časti v rusínskom jazyku sú preložené do slovenčiny vedľa rusínskeho textu, v zátvorke. Rusínčina sa zaznamenáva azbukou, pretože jej abeceda obsahuje iné hlásky ako slovenčina (má viac samohlások, napríklad viacero druhov i, y.) Zaznamenala som ju voľne, latinkou. Preto pri interpretácii odporúčam poradiť sa s niekým, kto rusínčinu aktívne používa. Zároveň sa ospravedlňujem všetkým Rusnákom. V každej oblasti sa hovorí trochu inak, snažila som sa použiť čo najzrozumiteľnejšiu verziu, miestami bližšiu slovenčine.

1. dejstvo

Kuchyňa. Na stene visí ikona, svadobná fotografia otca a matky, ošúchaný plagát Mariky Gombitovej.

I.

Búchanie na dvere domu.

Otec a Janík.

OTEC: Čo trepeš?

JANÍK: Vymkol si ma.

OTEC: Slušné dievčatá sú o ôsmej doma a pozerajú Superstar.

JANÍK: Bola som v práci otec.

OTEC: V práci? Novinky.

JANÍK: Áno, už celý týždeň chodím do práce, ale asi si si to nevšimol, lebo si celý týždeň jedol, pil a spal v krčme.

OTEC: Janík, syn môj. Ja som už starší človek, keď sneží horšie sa mi všíma, lebo mi zavadzajú snehové vločky. Už si dosť veľký na to, aby si pochopil, že otecko chodí do krčmy, lebo narozdiel od tohto posratého domu aspoň tam nachádza porozumenie a lásku.

JANÍK: Bodaj by nenašiel, keď tam prepíše celú podporu.

OTEC: A čo ju mám prežrať? Ved' teraz sú v móde také modelky čo nejedia a len pijú a berú drogy. Janík, mala by si skúsiť byť anorektička. Neuškodilo by ti to. Aspoň by sme ušetrili na tvojej strave. Alebo by si mohla častejšie chodiť do kostola a žiť na oplátkach.

JANÍK: Máš pravdu otec.

OTEC: No vidíš. Teraz si ako môj syn. Počuj Janík, ty vieš, že ako otec si želám, aby si nefajčila. Cigaretka pre ňanuku by sa nenašla?

OTEC: Ďakujem synak! A nie, že ťa nachytám ako fajčíš!
Mala by si si šetriť pľúca a nechať ňanukovi ešte dve na linke. Na ráno, vieš. Potom sa mi lepšie serie. A čo mňa v živote ešte môže potešiť viac ako sa ráno dobre vysrať?
Dobrá noc.

Otec odchádza.

II.

Vasil' a Janík. Vasil' klope na okno.

VASIL': Si sama?

JANÍK: Hmm.

VASIL': Mama ti posielala nejaké časopisy o štrikovaní.

JANÍK: Vieš, že neštrikujem.

VASIL': A kto mi uštrikoval tento sveter? Klamárka.

JANÍK: To som ti nakreslila, nie uštrikovala.

VASIL: Si si všimla, že sneží?

JANÍK: Hmm, hej už asi týždeň. To je najlepšie počasie na to, aby človek išiel do postele a zababušil sa, Vasil'. Otec s babkou už spia.

VASIL: V Mikovej je už štyridsať centimetrov. Ešte aj v noci umelo zasnežujú. Ďula kúpil delo. Si nepozerala Živú panorámu?

JANÍK: Otec odniesol televízor do záložne.

VASIL: By si videla, normálne tam aj Ďulu občas vidno jak stojí pri vleku. Minule som mu hneď volal na mobil a on mi kýval do kamery.

JANÍK: Takže ste už dohodnutý.

VASIL: No, ale ešte nie na isto. No predstav si, aj mňa by tam bolo vidno. By si pozerala telku a ja by som stál pri vleku. Janka, no nie je to úžasné?

JANÍK: To spolu nemôžeme byť ani na Vianoce?

VASIL: A ty čo si dneska taká podráždená. Určite máš tie svoje dni... Do riti!

JANÍK: Nemám, ale keď pôjdeš do Mikovej znamená to pre teba to isté ako keby som ich mala.

VASIL: Nemáš? No ešte som definitívne nepovedal, či pôjdem, alebo nie. A tu čo máš za obrázky? To si obkreslila?

JANÍK: Nepozeraj, aj tak tomu nerozumieš! Kreslím, neobkresľujem.

VASIL: Nemôžem rozumieť všetkému, škoda by ma tu bola. Aj tak som príliš inteligentný na túto riť. Ta sa pod' aspoň povozit' na babete. Pôjdeme na kofolu niekde.

JANÍK: A nepôjdeš robiť do Mikovej túto zimu?

VASIL: Moja, ja ti nemôžem hneď sľúbiť, či pôjdem alebo nepôjdem. To Ďula ma potrebuje. Nemá ľudí.

JANÍK: A keby si nešiel? Pod' sem. Keby si radšej išiel robiť šoféra? Do SADky? Stropkov-Medzilaborce. Videla som inzerát. Mohli by sme si v meste prenajať byt, garzónku. Keď si nájdeš robotu, tak to môžeme skúsiť.

VASIL: Neskončil som gymnázium na to, aby som robil šoféra v SADke. Podporu mi zrušili, čo mám robiť? Na vleku som aspoň v prírode, na vzduchu, Janka. A ešte by ma ukazovali v telke. No nebolo by to super? By si chodila s hviezdou. Pod' sa povozit'. Porozprávame sa v krčme. Už ma tam čaká kamarát.

JANÍK: Nemôžem.

VASIL: A čo si tu? Priviazaná?

Vasilovi zvoní mobil.

VASIL: Už idem, idem.

Vasil odchádza.

JANÍK: (Kričí za ním) Prilepená som tu! Nie priviazaná! Prilepená! Nabudúce dones riedidlo nie časopis!

III.

Ráno. Otec a babka, neskôr Janík.

BABKA: Zvonyly. Pišta Mackanin pomerl. Zvonili. Pišta Mackanin zomrel.

OTEC: Dobrý chlap. Pil, bil ženu. Jak len ju bil, nikto tak dobre ženu zmlátiť nevedel.

BABKA: Ty jes vid ňoho nevtikal. Ty si od neho neutekal.

OTEC: Kurva bola.

BABKA: Joho hej, neznal ju dobre pojebaty, z toj paľinky sia mu nerušali spermie. Ale tvoja nebola.

Jeho hej, nevedel ju dobre pojebať, z pálenky sa mu nehýbali spermie. Ale tvoja nebola.

OTEC: Po tebe bola, vychcaná...

BABKA: Ja jem byla choc što, ale kurva, kurva jem nebola. To že jem sa nevdávala? Že jem sama byla s ditynou na karku? Že

Ja som bola hocičo, ale kurva, kurva som nebola. To, že som sa nevydávala? Že som bola sama s deckom na krku? Že jem ju živila, vychovala, dala do školy, dom zbudovala a vid mene za tobou vtikala zamilovana, vid matery, jem ju zamykala, žeby nevtikala za tobou, za maľarom, intelektualom. Jaky jes byl maľar. Što jes namaloval? Červonou JRD a žltou serp i mlatek? Jes prišol maľuvaty serpy na calyj vychod, prinisty komunisticku popkuľturu? Za te jem kurva?

Mala jem frajiriv, šytke chočeme chod' na chvyľu poľubity. Pre Mašu jem sa nikoly nevydala. A znaš što, dobre jem zrobila. Cholem ňa nemal chto bity.

Iši i toto divča trapiš. Nezna jakyj byl jej otec dakoly chlop. Vidyť iba totu žiarlyvu, neuspišnu karikaturu. Jidž tote parky, bo ich nebudu prihrivala.

som ju živila, vychovala, dala do školy, postavila dom a odo mňa utekala za tobou, zamilovaná, od mamy, zamykala som ju, aby za tobou neutekala. Za maliarom, intelektuálom. Aký si bol maliar? Čo si maľoval? Červenou JRD a žltou kosák a kladivo? Prišiel si maľovať kosáky

na celý východ, priniesť komunistickú
popkultúru?
Za toto som kurva?
Mala som frajerov, všetci chceme aspoň na
chvíľku ľúbiť. Pre Mašu som sa nikdy

nevydala. A vieš čo? Dobre som urobila
Aspoň ma nemal kto biť.
Ešte aj toto dievča trápiš. Nevie aký bol jej
otec niekedy chlap. Vidí len tú žiarlivú,
neúspešnú karikatúru. Jedz tie párky, lebo
ich nebudem prihrievať.

OTEC: Už si skončila? Mama.

BABKA: Pro tebe jem Ľubov.

Pre teba som Ľubov.

OTEC: Terorizujete ma tu celý život. Zavreli ste ma na HAVAJ. Vidíš aký Havaj. V budúce
na zastávke nasraté a v kostole pokánie. Mal som sa pred desiatimi rokmi zbalíť,
nechať ti tu Janíka a utekať dakde, kde majú v krčme aj espresso piccolo, aspoň by
som nemusel piť vodku už od rána.

Vchádza Janík.

BABKA: Jem ti povila, že Pišta Mackanin
pomerl? Jes na šori s kopaním hrobiv. Ta
koli dojíš tote parky, iši i s Marianom
Cabanom môžete ity kopaty, zem
dakušičko zamarznuta jak v decembri,
žeby bola jama do dvoch dniv vykopana.

Už som ti hovorila, že Pišta Mackanin
umrel? Si na rade s kopaním hrobiv. Keď
doješ párky, ešte aj s Marianom Cabanom
môžete ísť kopat', zem je trochu zamrznutá
ako v decembri, aby bola jama za dva dni
vykopaná.

OTEC: Jebem ja tvoje párky. S kým ja žijem, so zubatou, čo živým nedá pokoj a ešte ju aj
vymenovali za správkyňu cintorína a so synom, ktorý nemá gule? To len kvôli tomu
som sa dávno nezabil. Lebo by si ma dala pochovať určite rovno medzi tých
najväčších durakov a taký hrob by si mi vymerala, že by som sa tam zmestil iba
vertikálne.

BABKA: De ideš?

Kde ideš?

OTEC: Podkopať si zdravie a trochu si skrátiť život. Keby som sa dlho nevracal neprepadnite
panike a prosím vás, nevyhlasujte dnes v rozhlase nech prídem domov. Veď ste veľké
dievčatá. Určite sa nejako zabavíte. Môžete si zahrať šarády.

Otec odchádza.

JANÍK: To čo včera?

BABKA: No koly budeš choťity možu tobi
tote parky nainštaluvaty do tvaru kuracoho
stehna. Šak je nedíľa.

Ale keď budeš chcieť, môžem ti tie párky
nainštalovať do tvaru kuracieho stehna.
Veď je nedel'a.

JANÍK: Ďakujem. Netráp sa.

Prichádza Vasil'. Nevšíma si babku.

VASIL Si sama?

Babka sa takticky zdvihne.

BABKA: Ta ja vtikam. Starosta ňa hľadal jakaskyj umelec šia mu prihlasil na staž. No mušu išči zrobity osem dotaznikyv a pidu sa i za Pištu pomodlity do domu smutku.

Ja utekám. Starosta ma hľadal, nejaký umelec sa mu prihlásil na stáž. Musím ešte urobiť osem dotazníkov a idem sa pomodliť za Pištu do domu smútku.

JANÍK Čau baby!

Keď babka odíde, Vasil' chytá Janík po celom tele. Rukami ju navádza na to, aby mu ho vafajčila.

VASIL' Áno, áno, áno.

Janka spomalí, nebaví ju to. Vasil' jej chytí hlavu. Janík sa dusí.

VASIL' Pod' bejbe, bejbe! Áno!

Vasil' skončil, zapína si nohavice.

VASIL' No ale mohla by si skúsiť ísť do toho solária. Keď v Mikovej zarobím, tak ti dám na solárium peniaze. Som počul, že v Stropkove je solárium. Bože takú opálenú ťa budem mať úple všade. Lebo do solária si nemusíš ani plavky obliekať. Zveziem ťa do roboty?

JANÍK A sex nebude? Nedel'a je nerobím.

VASIL' Joj bože ja som unavený. Otcovi som pomáhal rúbať drevo. Pozri mám triesku v prste.

Vasil' odchádza.

Janík si berie sprej a strieka na stenu popartového Ježiška.

IV.

Otec a Vasil' prichádzajú večer opitý.

VASIL': No a Ďula stojí pri vleku, ja mu volám na mobil a on mi kýve do kamery.

OTEC: Ha. To je dobrá príhoda.

VASIL': No, to my sme s Ďulom taká vtipná dvojka.

OTEC: To si váž, priateľov nebudeš mať v živote veľa. To máš väčšiu percentuálnu šancu pošukať štyristodvadsaťtri žien ako si nájsť dobrého priateľa.

VASIL: To ja neviem ako to robím, ale mám veľa priateľov a pošukal som veľa žien. A vy lyžujete?

OTEC: Nevykaj mi. Šak si skoro zaťko. Ja som Ďuro.

VASIL: Vasil.

OTEC: Ja nie som veľmi ten športový typ. To ja mám radšej kaviarenský život, noviny a striptíz. A už aj na jebačku sa môžem vyjebať. Sa mi už vlastne ani nechce. To kým k tomu dôjde, tak musíš absolvovať všetky tie kvetinkové nežnosti. December je, kvety nerastú. O to lepšie sa mi sníva. To ženy furt len chcú byť stredobodom pozornosti. Také sú netykavé keď im dvoriš. Kým sa nejako vyjadria, tak ťa už zaujíma úplne iná. A nechcú brať tú antikoncepciu, aby nepribrali. A potom sa staraj. Mal som mať radšej syna. Janík by sa volal. Janík je aj celkom dobrá dcéra, ale jej to veľmi často nehovorím, aby sa do mňa nezamilovala. A možno ani nie som jej otec. Pozri ako to tu vyzdobila. Po tatovi je.

VASIL: A kto by bol jej otec? Vaša, tvoja žena ťa podvádza?

OTEC: A čo ja viem? Asi. Taká nejaká divná bola. Nosila domov kvety stále. Nechela povedať odkiaľ ich má a čo s nimi bude robiť. Dávala ich do vázy na stole a ja som sa išiel zadusiť z ich vône. Tak som ju bil. Ale opováž sa ty Janík biť. Ešte od teba utečie.

VASIL: Vaša utiekla?

OTEC: Čo sa ma pýtaš. Zomrela.

Ticho.

OTEC: No vidíš. Prídem domov na stole kvety. Teraz ich furt malá odniekiaľ prinesie. Vyhod' ich. Alebo počkaj. Odstrihnem im hlavičky. Ved' sú pekné aj bez nich a aspoň nesmrdia.

VASIL: Ja som jej kvety ešte nikdy nedal.

OTEC: Správny prístup. Tak jej ich možno nosí nejaký kolega. A nevieš kde to vlastne pracuje?

VASIL: V továrni na kryštálové lustre.

OTEC: Zajtra so svokrou vstanú a keď uvidia tú nádheru, budú sa tak tešiť. Ona robí v továrni na lustre a my tu stále svietime s petrolejkami.

VASIL: Vy ešte nemáte elektriku? A ako vám mohol ísť televízor?

OTEC: To je život. Keď si ju zoberieš, tak s ňou radšej niekde újdi. Do Anglicka, do Ameriky nie, tam im všetkým preplo z hamburgerov. Vidíš, Warhol ani raz neprišiel z Ameriky do Medzilaboriec, lebo mu povedali, že tu nie sú hamburgery. Zarobíte peniaze. Raz mesačne, by ste mi mohli niečo poslať. Ja by som sa potom presťahoval preč od

svokry. Niekde do mesta. Do Bratislavy, alebo aspoň do Prešova. A možno do Prahy. V Prahe som žil. To bol život. Denný aj nočný. A možno by som si aj robotu našiel. Tu nie je čo robiť. A ja kopať kanál nepôjdem. Nie som ten športový typ.

VASIL: Ale ved' som bol v múzeu a na vlastné oči som videl ako ide na bicykly po Medzilaborciach.

OTEC: To je koláž, Vasil'. Ja som niekedy maľoval. Chodil som na ŠUPku. Boha ja sa tomu Warholovi ani nečudujem, šak tu nie je čo maľovať. Samá príroda. Nemám sa tu ani s kým porozprávať. Tak mi ešte niečo porozprávaj, čo vy tam na tom vleku. Aspoň niečo vidíš okrem toho Havaja.

VASIL: No je tam dobrá príroda. A tie baby keď prídu, v tých ružových overaloch, vieš teraz sú na školách už len baby. Tak si môžeš zažartovať s nimi. Oni niektoré pod overalom nenosia vôbec nič, ani spodné prádlo.

OTEC: A čo žartuješ s nimi?

VASIL: Občas. Ved' vieš si veľký chlapec.

OTEC: Veľmi s nimi žartuješ?

VASIL: No, tak aby dobre bolo. Mne aj im.

Vchádza Janík v nočnej košeli. Nevidia ju.

OTEC: Aby nám potom nebolo doma do plaču z toľkého smiechu.

VASIL: Nebojte sa. Dávam si pozor.

OTEC: Len ja si potom nedám pozor. Aby sme sa tu potom nemuseli vážne porozprávať.

Pritlačí Vasila k stene.

OTEC: Ja mám rád humor. Ale musí mať dobrú pointu.

Vylepí mu.

JANÍK: Otec!

OTEC: Dobré ráno Janík. Vysvetľujem nášmu priateľovi také príslovie. Kto sa smeje naposledy, ten sa smeje najlepšie. Počuj synu, tak ma napadlo, že teraz keď sme si tu tak s Vasilom potykali. Volaj ma Ďuro, ja ťa tiež nevolám dcéra.

Otec odchádza.

JANÍK: (otcovi) Ďuro! (Vasilovi) Bolí?

VASIL: Nechytaj to! Vidíš chodíš domov neskoro, spíš u mňa a potom ma tvoj otec bije! Maj sa. Prídem zajtra.

Vasil' odchádza .Janík vytiahne z kredenca alpu a hltavo pije.

JANÍK: Vasil'! Jeden lepší ako druhý.

Vchádza babka. Prekvapená.

BABKA: Ty jes tu? Jem sobi chotila dať trochu alpy s cukrom. Boľa ňa križe. Nemožem ti spať posledne noci.

Ty si tu. Chcela som si dať trochu alpy s cukrom. Bolia ma križe. Nemôžem posledné noci spať.

JANÍK: Nespíš?

BABKA: Joj toten durak nemal palinku išči i šitku alpu vypil.

Joj, ten durak nemal pálenku a vypil všetku alpu.

JANÍK: To ja som. Daj ťa pomasírujem. Babka čo sa stalo s mamou? Kde je? Prečo ma tu nechala?

BABKA: Ty? Hura, mame v rodine novu alkoholičku. Idem do posteli. Zaran ňa pomasíruješ.

Ty? Hurá, máme v rodine novú alkoholičku. Idem do poste. Zajtra ma pomasíruješ.

Babka odchádza.

JANÍK: Na Vianoce sedela pri stole, mala na tvári modriny.

Babka sa zastaví.

JANÍK: Ale bola veľká. Bola obrovská. Cítila som ako sa zväčšuje.

Babka odchádza.

JANÍK: Dokedy mi budete klamať? Kým neutečiem? Mama?

Cez javisko prejde Andy Warhol na bicykli.

JANÍK: Otec, nerob si zo mňa srandu. Otec! Ďuro! Alebo Vasil'? Toto nie je vtipné. Čo do tej alpy dali absint?

V.

Obed, kuchyňa, babka a Janík. Janík sprejuje na stenu obrázky, babka vyplňa dotazníky pri stole. Vchádza Otec a Hugo Ho. Keď ho Janík zbadá, ujde jej lnia. Pozn. počas celého obrazu je možné rôzne pracovať s Janík a jej kreslením obrazov.

OTEC: Nevyzúvajte sa. Zachvíľu pôjdeme. Dámy, predstavujem vám pána umelca, až z Bratislavy. Hugo Ho. Toto je moja svokra Ľubov a toto je moja dcéra Janík.

HUGO: Teší ma.

OTEC: No pod' ukážem ti izbu.

BABKA: A jaka byla doroha?

Aká bola cesta?

HUGO: No môj Boh. Pätnásť hodín.

Otec ťahá Huga, aby ho nasledoval.

BABKA: Zachvilu obleču periny!

O chvíľu oblečiem periny!

Vracajú sa.

OTEC: Ideme na prechádzku po dedine. Hugo uvidíš ten pravý Havaj o dvanástej na obed. Hugo je fotograf, umelec, až z Bratislavy. Najeme sa v krčme. Janík, prines nám tam obed.

BABKA: Ale...

OTEC: Janík, kým mu ukážem Havaj, tak máš desať minút, aby si nám doniesla to jedlo. Ešte si stihneme predtým dať jedno pivo. Poďme.

HUGO: Dovidenia, tešilo ma.

Otec a Hugo odchádzajú. Babka začína zohrievať obed.

BABKA: Što vin sobi nevyduma za novoty, nosity jižu do korčmy. A chto normalnyj sa zove Hugo Ho. Što ho? Ho trjase, abo ho bere do strany. Ho, ho, ho... cily toten americký Jezusko.

Čo si on nevymyslí za novinky, nosiť jedlo do krčmy. A kto normálny sa volá Hugo Ho. Čo ho? Ho trasie, alebo ho berie do strany. Ho, ho, ho... celý ten americký Ježiško.

JANÍK: Niečo mi ušlo?

BABKA: Prebač, jem ti zapomla povisty. Jes sia vernula neskoro z roboty. V piatnycu byla obecna rada. Napisal nam jakaskyj umelec z Bratislavy, že choče fotity rusnakiv. Vybral sobi Havaj. Písal dašto o paradoxoch. Jem sobi dumala, že ho to prejde, neprešlo. Bude u nas byvaty.

Prepáč, zabudla som ti povedať. Neskoro si sa vrátila z roboty. V piatok bola obecna rada. Napísal nám nejaký umelec z Bratislavy, že chce fotiť rusnákov. Vybral si Havaj. Písal niečo o paradoxoch. Myslela som si, že ho to prejde, neprešlo. Bude u nás bývať.

JANÍK: A otec súhlasil?

BABKA: Za chyžu i stravu bude platity.

Za izbu a stravu bude platiť.

JANÍK: To je super. Možno sa od Huga niečo naučím.

BABKA: Ty radši ščotku nechytaj. Ani sprej. Talent na maľovanie nemame v rodyni.

Ty len radšej štetec nechytaj. Ani sprej. Talent na maľovanie nemáme v rodine.

JANÍK: Čo ty máš baby proti maľovaniu, od teba som to nečakala. Možno mama niekedy maľovala. Možno som po nej.

BABKA: Ja znam takych umel'civ. I tut ich prišlo paru na Havaj. Bavily dajaku politicku budovateľsku hru o tym jak potrebnost vstupity do JRD i jak korova plano dojit', koly ju dojat' kapitalisti i že išči je možne otravity sa z takoho moloka. Režyser byl. No nič važneho. Nezdil'alam joho umeleckoho presvečeňa. Jem sa mu snažila vysvetlity, že koli ja dojim korovu ta moloko je delikatnijše. Chotil ňa za herečku. Furt hvaril: „Ľubov, vydojíme z tvojho talentu čo najviac.“ Politicke presvedčeňa nezminil a korovu nam odvedly. Ta pišol i vin s tymi korovami.

Ja poznám takých umelcov. I tu ich prišlo zopár do Havaja. Hrali nejakú politickú budovateľskú hru o tom, ako treba vstúpiť do JRD a ako krava zle dojí, keď ju doja kapitalisti a že ešte je aj možné otráviť sa z toho mlieka. Režisér bol. No nič vážne. Nezdiala som jeho umelecké presvedčenie. Snažila som sa mu vysvetliť, že keď ja dojim kravu, tak aj mlieko je delikátnejšie. Chcel ma za herečku. Vždy hovoril: „Ľubov, vydojíme z tvojho talentu čo najviac.“ Politické presvedčenie nezmenil a kravu nám odvedli. Ta išiel aj on s kravami.

Prichádza Vasil'.

VASIL': Čau Janka! Dobrý teta!

JANÍK: Čau!

BABKA: Jes dajak skrotnul už i mene zdraviš.

Nejak si skrotoľ. Už aj mňa zdraviš.

Janik berie Vasil'a nabok. Babka ostáva v kuchyni a dokončuje obed.

JANÍK: Bolí?

VASIL': Nepýtaj sa ma také hlúposti.

JANÍK: Som podľa teba hlúpa?

VASIL': Mama ti posielala recept na medovníky čo si chcela.

JANÍK: Hej to sú tie, čo sú mäkké hneď keď ich upečieš. Len kvôli tomu si prišiel?

VASIL': Sneží.

JANÍK: Ani som si nevšimla.

VASIL: Pôjdeme dnes na diskotéku?

JANÍK: Možno.

VASIL: Pod' Janka. Chcem sa dnes rozlúčiť. Idem za Ďulom. Nebudem tu ani na Vianoce. Na Štefana možno prídem. A potom ťa vezmem na Silvestra na chatu.

JANÍK: Vasil'... Musím ísť do krčmy.

VASIL: Hej, už som počul.

JANÍK: Čo?

VASIL: Keď sa ťa raz dotkne tak je mŕtvy a možno aj ty. Podľa toho, či v tom budeš mať prsty.

JANÍK: Vasil', prestaň, veď len teraz prišiel a ani neviem kto to je, len som mu pozdravila.

VASIL: Tak ty už nad tým aj rozmyšľaš. A utekáš za ním do krčmy.

JANÍK: Ale Vasil' ja milujem teba. Nikde, nikde nechod'... Nemusíš tam ísť, aby ťa ľudia videli. Ja ťa chcem vidieť.

VASIL: Tak si ma obkresli, či nakresli. Tíško. Nerozumieš tomu. Psst.

Vasil' bozkáva Janík. Odtrhne sa od nej.

VASIL: Fuj to čo máš s jazykom? Gangrénu?

JANÍK: Kokot!

Janík odchádza. Berie jedlo. Oblieka sa a ide do krčmy. Vasil' za ňou kričí z kuchyne.

VASIL: Budem ťa čakať v klube!

Vasil' ostane s babkou v kuchyni. Berie jedlo čo je položené na tanieri a je rukami.

BABKA: Iši, že toten Andy Warhol sa s toj Ameriky ani nehnu. Naj ma muzeum v Mižlabircu, naj sobi ma, no naj sa tu nepcha. Teper sa treť- švarta generacia vracia z Ameriky. Šytke suť rusnaci len to iši neznajuť. Robiať sobi rodokmeňi i vyšukivajuť koreňi. Prijduť a ničoho čím by sa mohly pyšity neznanjduť. Naj do nas nihto nechodyť. Na stari koľina sa z mene

stala antiglobalystka... Mušu skontrolovaty što sa robiť v toj korčmi. Ber Vasil'. Ideme! Zvezeš ňa na babeti. Ešte, že ten Andy Warhol sa z tej Ameriky ani nepohol. Nech má múzeum v Medzilaborciach, nech si má, ale nech sa tu nepchá. Teraz sa tretia-štvrtá generácia vracia z Ameriky. Všetci sú Rusnáci, len to ešte nevedia. Robia si rodokmene a hľadajú korene. Prídu a nič na čo by

mohli byť hrdí nenájdu. Nech ku nám
nikto nechodí. Na staré kolená sa zo mňa
stala antiglobalistka... Musím skontrolovať

čo sa deje v krčme. Ber Vasil'. Ideme!
Zvezieš ma na babete.

2. dejstvo

O dva týždne. Vianoce. Nad stolom pribudol stromček visiaci zo stropu.

I.

V kuchyni je babka, otec, Hugo a Janík. Janík zdobí stromček. Hugo občas fotí. Babka pripravuje večeru.

OTEC: Už som priniesol stromček z lesa, čo furt po mne ešte chceš.

BABKA: To bylo pred týždňom. Mohol
by jes nam dakus pomoči... Cholem tu
nesidž bo sa mi pleteš pid nohy.

To bolo pred týždňom. Mohol by si nám
trochu pomôcť... Aspoň tu neseď lebo sa
mi pletieš pod nohy.

OTEC: Dobre, dobre. Za normálnych okolností po mňa do krčmy posielaš syna a dnes si celá
nejaká nenormálna, až mi je to divné. Janík a ty, čo ich tak škrtíš, veď sú to anjeliky.
Normálne slučky im robíš. Toho roku sa mi opäť snažíš niečo naznačiť? Na medovníkoch
kokoty a na stromčeku obesenci?

JANÍK: To sú akty.

OTEC: No tak to Ježiško tento rok asi nepríde. Ešte nemal osemnásť.

*Otec odchádza. Keď otec odíde, Janík vytiahne nákrasy, popartove ikony v pravoslávnom
štýle. Babka takisto odchádza.*

HUGO: Nevšímaj si to.

JANÍK: Ja otca chápem. V krčme ho už nikto nechce počúvať, lebo je pre nich po
dvadsiatichdvoch rokoch stále divný premúdrely prísťahovalec, tak sa doma musí
vyrozprávať.

No, pozri. Na mlieko mám kojacu Máriu, na krémiky Ježiško v plienkach.

No a na jogurty mám apoštolov. Napríklad na čokoládový Judáša, na biely
nízkotučný

Svätého Petra. No na smotane tento tu je archaniel Gabriel. A acidofilné mlieko som
dala Duchovi svätému.

HUGO: To aby už nikdy nikoho nepoškvrnene neoplodnil?

JANÍK: Heh, asi.

HUGO: Zaujímavé, je to veľmi zaujímavé. Mala by si skúsiť prihlásiť sa do súťaže Mladý
obal.

14. STRANA VYNECHANÁ!

BABKA: Janka, hybaj tu. Preneseme stol.

Janka, hybaj tu. Prenesieme stôl.

HUGO: Nechaj, ja Ľubov pomôžem.

Janík ich fotí. Prichádza otec.

OTEC: Ta toto sú Vianoce? Krčma zatvorená.

Janík a babka varia. Hugo si sadá k otcovi.

OTEC: Vieš Hugo. Tieto dámy ma iritujú. Nevieš o nejakom bytíku v Bratislave? Aj garzónka by mi stačila.

HUGO: Môžem sa opýtať.

OTEC: A koľko to asi stojí?

HUGO: Asi desaťtisíc mesačne.

OTEC: Jáj, no Havaj je lacnejší.

HUGO: A čo by si robil v Bratislave. Všetci z nej utekajú.

OTEC: Hej, všetci, čo najprv utiekli z východu, len ja som si to nejak poplietol a utiekol som opačne. Bože ako sa mi tu niekedy všetko páčilo. Bol tu taký zastavený čas... Len to keď prešľapuješ z miesta na miesto posledných dvadsať rokov, tak to človeka naserie. A vieš, že aj ja som niekedy maľoval, kým som nezačal byť skeptický.

HUGO: Takže to máte v rodine.

OTEC: Optimizmus?

HUGO: Janka je podľa mňa veľmi talentovaná.

OTEC: Ona má nejaký talent?

HUGO: No.

OTEC: A to som si kedy stihol nevšimnúť?

Janík prestiera a prináša jedlo na stôl.

JANÍK: O chvíľu bude večera, daj si aspoň kravatu.

HUGO: Kvôli mne nemusíte. Ja robím dokumentárnu fotku.

II.

Janík, babka, otec a Hugo. Stoja pri stole, ukončujú modlitbu.

SPOLU: Amen.

HUGO: Ľubov, jednu vec som sa vás chcel opýtať, prečo neoslavujete Vianoce po novom roku? Ved' ste rusnáci.

OTEC: Keby bolo po mojom Hugo, Vianoce by som ani neoslavoval. Čo tu oslavovať. Na Ježiška neverím, ktorý Ježiško podľa teba nosí deťom ponožky. No len ten čo chodí ku nám. Furt mi nosí ponožky. Raz sa pomýlil a priniesol mi slipy, ešte si k tomu pomýlil aj veľkosť, tak sa radšej opäť preorientoval na ponožky. Drahý Ježiško, keď ma teraz počuješ, už mi nenes ďalšie ponožky. Tie si viem kúpiť aj sám, v módnych farbách, ktoré sa mi páčia. Dones mi radšej autíčko na diaľkové ovládanie. Také v ktorom by sa dalo voziť pivo z kuchyne pred televízor. A pri tejto príležitosti, aj na nový televízor by si mohol pomyslieť. Amen.

BABKA: Cilyj život nenavydžu tri veci. Komunist'iv, pravoslavnych a ryžov'ij nakyp.

Celý život nenávidím tri veci. Komunistov, pravoslávnych a ryžový nákyk.

OTEC: A mňa? Na mňa si zabudla?

BABKA: Ty jes z kategorii komunista. Rozriž jabluko.

Ty si z kategórie komunista. Rozrež jablko.

OTEC: Krivdiš mi, myslíš si, že vieš všetko. Ale nevieš. Budeme zdraví.

HUGO: A vy nie ste pravoslávni?

BABKA: Moja mama byla gregokatolyčka. Što o tobi neznam?

Moja mama bola gréckokatolíčka. Čo o tebe neviem?

JANKA: Chcete si svoju vzájomnú lásku prejavovať teraz? Máme hosťa.

OTEC: Maľoval som kosáky a kladivá, ale nevieš prečo. Myslíš, že sa mi to páčilo? Prečo ma nenechali ani zmaturovať? Kto si myslíš, že bol môj otec? Môj otec bol len obyčajný majiteľ kaviarne, ktorú znárodnili, úbožiak ktorý nenávidel komunistov. Raz sa opil a ošťaľ stenu s plagátmi Lenina. Povedal to kolegovi ako dobrý vtip, pridal k nemu pár ďalších. Rok nás odpočúvali a ani sme o tom nevedeli. Z dňa na deň ho zavreli. Vyhodili ma zo školy. Maľoval som kosáky a kladivá a maľoval som ich tak vysoko, aby ich nikto nemohol ošťať.

Ticho.

JANÍK: Oci... To som nevedela.

BABKA: To ťa iši neospravedlňuje za tote svinstva što jes zrobit mojej divke. Od tamtoho dňa tak nenavydžu Vianoce. Šytke Vianoce jem proterpila.

To ťa ešte neospravedlňuje za tie svinstvá, ktoré si urobil mojej dcére. Odvtedy tak nenávidím Vianoce. Všetky Vianoce som pretrpela.

OTEC: Buď ticho!

BABKA: Už nebudu. Jem byla tycho cilyj život.

Už nebudem. Bola som ticho celý život.

Otec vstáva.

JANÍK: Sed'! Prinesieš nešťastie!

Sadá si.

JANÍK: Babka, povedz mi čo sa stalo s mamou.

OTEC: Ja toto počúvať nebudem! Ty si asi študovala etiketu a harmóniu!

BABKA: Sid'! Jak tvyj tato jak molodyj umelec prišol tu, tvoja matir za nim pošalila. Bavila na klaviru. Cile dni iba bavila taka byla zamilovana. Nechotila jisty. Molodeňka byla. Jem sa bala, že ani školu neskončit. Sa stretli v Mižlabircu. Poťim prišol do Havaja. Nemohla jem ničoho zrobity, bo oni zrobyly tebe a sa chotily pobraty. Nestala jem im v dorohe. Perše dva roky byly zamilovani. Tak sa Ďuro rozpočal nudity a žiarlyl na ňu jak durnyj, nemal príčinu, chyba že jednu, že byla nadherna, nihto nechodil vyoblikanyj jak ona. Vin začal choďity do korčmy. Šytko prehral a propil. A poťim ju byl. Pered desať rokamy na Vianoce sa rozhodla, že je kinec. Chotila ťa vzjaty zo sobou, ale jij to nevyjšlo. Ušla vid ňoho, sa prest'ahovala navsampered do Bratislavy. Poťim do Ameriky.

Sed'! Keď tvoj otec ako mladý umelec prišiel tu, tvoja mama sa zbláznila. Hrala na klavíri. Celé dni len hrala, taká bola zamilovaná. Nechela jest'. Mladá bola. Bála som sa, že neskončí ani školu. Stretli sa v Medzilaborciach. Potom prišiel do Havaja. Nemohla som nič urobiť, lebo oni urobili teba a chceli sa brať. Nestála som im v ceste. Prvé dva roky boli zamilovaní. Tak sa Ďuro začal nudiť a žiarlil na ňu ako šialený, nemal príčinu, iba ak jednu, že bola nádherná, nikto nechodil vyobliekaný ako ona. On začal chodiť do krčmy. Všetko prehral a prepil. A potom ju bil, Pred desiatimi rokmi na Vianoce sa rozhodla, že je koniec. Chcela ťa vziať so sebou, ale jej to nevyšlo. Ušla od neho, prest'ahovala sa najprv do Bratislavy. Potom do Ameriky.

Janík sa preľakne, je nahnevaná.

JANÍK: To mi hovoríš teraz? Babi! Takže je v Amerike?

BABKA: Utekla vid ňoho a calych pjať rokiv mu pysala jak ho nenavidyť i naj ťa pošle za ňou, dakoly jak ho miluje a že jej

už nikda nič nebude vadity a naj pride i s tobou. Bala sa vernuty. Z Ameriky sa šytke bojať vernuty.

Utekla od neho a celých päť rokov mu písala ako ho nenávidí a nech ťa pošle za ňou, niekedy ako ho miluje a že jej už

nikdy nič nebude vadit' a nech príde aj s tebou. Bála sa vrátiť. Z Ameriky sa všetci boja vrátiť.

JANÍK: Prečo sme neodišli, otec?

OTEC: Nepýtaj sa. Ty si čítala moje listy?

BABKA: Jem musila, nechotila sa so mnou vecej dohvaraty vid tych Vianoc. Na moje listy neodpysovala, bo sobi dumala, že intrigujem protyi nim. Jem znala, že tvij otec ma frajirku. Joj najlepšu kamaratku a ona sobi dumala, že to ja ju nahovorila aby sobi s nim začala.

Musela som, nechcela sa so mnou viac rozprávať od tých Vianoc. Na moje listy neodpisovala, lebo si myslela, že intrigujem proti nim. Vedela som, že tvoj otec má frajerku. Jej najlepšiu kamarátku a ona si myslela, že ja som ju nahovorila, aby si s ním začala.

OTEC: Buď už ticho! Nezačal by som ju podvádzať, keby ma nepodvádzala ona.

BABKA: Nebudu! Už nebude! Vona ťa nikdy nepodvedla. Janka neodišli ste bo vin nechotil ity od svojej frajirky. Odišol až jak s ňou mal d'itynu, chlopca. Janik sa zoval. Pomerl jak mal dva mesiace, bo joho matka byla neščasna a d'ityna byla slaba.

Nebudem! Už nebude! Ona ťa nikdy nepodviedla. Janka neodišli ste, lebo on nechcel odísť od svojej frajerky. Odišiel až keď s ňou mal dieťa, chlapca. Volal sa Janík. Zomrel keď mal dva mesiace, lebo jeho matka bola nešťastná a dieťaťatko bolo slabé.

OTEC: Prestaň! Máš pocit, že som za svoje hriechy nebol potrestaný? Prečo to hovoríš dnes? Čo? Je tu Hugo, tak sa nebojíš? Myslíš si, že pred ním ti nevylepím?

BABKA: Ne, ne za to. I tak už jem šytko povila. Hvarim to za to bo včora priššol lyst.

Nie, nie preto. Aj tak som už všetko povedala. Hovorím to preto, lebo včera prišiel list.

Vytiahne list.

OTEC: List? Čítaj!

BABKA: Ja neznam čitať po anglicky. Janka tu čítaj. To musi byť od nej.

JANÍK: Dear Jana Kovacova, you are the daughter of Maria Kovacova and Juraj Kovac, you live at the address Havaj two hundred twenty for. The American Embassy has applied for your application for a Visa to America. You have to wait for the next term of ballots for your Green card. The next ballot is on dvadsiatydruhý január. We will let you know if you have been succesfull or not. Your's sincerely Josh Wood, The American Embassy.

BABKA: No što pišut', prelož.

Janka pomaly a zmätene číta.

JANÍK: Drahá slečna Jana Kováčová, vaša mama Mária Kováčová manželka Juraja Kováča, bydlisko Havaj dvestodvadsaťštyri, vás ako americká občianka pozýva do Ameriky. Lietadlo vám ide dvadsiateho druhého Januára z Bratislavy. Zastavte sa predtým po víza. Prajeme vám príjemnú cestu. Dovozenia. Josh Wood.

OTEC: Maša žije!

Otec odpadne

III.

Janík a Hugo, neskôr Vasil' a otec.

JANÍK: Dáš si čaj alebo vodku? Som z tých Vianoc úplne prežratá, musím začať dodržiavať pitný režim. Pozri ako som pribrala.

HUGO: Radšej by som si dal s tebou víno. Vyzeráš vynikajúco. Na tých fotkách

JANÍK: Vasil' ich ešte asi nevidel. Nebol doma, volala som k ním. Počkaj, mám niekde šampanské, čo babka priniesla na Silvestra.

HUGO: Cheš ho otvoriť už teraz?

JANÍK: Babka ho aj tak nebude môcť vypiť. Ide odpaľovať ohňostroj pred obecný úrad a ja asi pôjdem na chatu. A otec nepije šampanské.

HUGO: Ešte mi niečo rozprávaj. Ja tak milujem keď rozprávaš.

JANÍK: Ja neviem čo mám povedať.

Hugo pobozká Janík. Vchádza Vasil'.

VASIL': Ja som to vedel. Kurva si!

Udrie Janík.

HUGO: Nechaj ju!

JANÍK: Otec!

VASIL': A ty sa čo do nás staráš? Tu nemáš pravdu! Si cudzí, cudzinec ju nikdy mať nebude!

HUGO: Máš na ňu list vlastníctva? Pri tejto širokej ponuke atraktívnych mladých a inteligentných mužov sa jej vlastne nečudujem, že je s tebou. Ale myslíš, že jej to bude stačiť navždy? Ona má na viac. Pozri, pozri na ňu.

Ukazuje mu jej akty.

VASIL: Boha, ja ťa!

JANÍK: Hugo prestaň! Vasil!

Vasil ho začne biť.

VASIL: Nechceš ma?

JANÍK: Keď sa biješ tak ťa nechcem!

Vchádza otec. Rozdelí ich.

OTEC: A vy čo deti moje? Pijete bublinkové malinovky a sa vám z toho zachcelo zblížiť sa? No choďte sa hrať vonku radšej. Si postavte snehuliaka. Narobíte menej škody.

Vyhodí ich z domu.

OTEC: Maša, pozri čoho sme sa dožili. Ty si mi bola verná a ja som ťa bil. Na nášho syna som sa vykašľal. Pozri a už je dospelá. Keby si sa teraz vrátila ku mne, začali by sme odznovu. Taký som bol hlúpy, jak ten Vasil. Inú som nemiloval. Len teba. Pozri dcéru mi bije. Dcéru, veď to nie je chlapec, je to dievča. Pekná je po tebe a talent má po otcovi. Zajtra ti napíšem list, napíšem. Ja jej to vynahradím. Všetko jej vynahradím... Koľko času som presral. Začneme úplne odznova. Všetko.

Andy Warhol prechádza javisko na bicykly.

OTEC: Maša? Maša!

IV.

Janík a Hugo. Janík je opitá. S každým výkrikom vypije ďalšiu vodku, Hugo stále tú istú.

JANÍK: Na Ameriku!

HUGO: Na Ameriku!

JANÍK: Na život!

HUGO: Na život!

JANÍK: Na lásku!

HUGO: Na lásku!

JANÍK: Na teba!

HUGO: Na teba!

JANÍK: Na mňa?

HUGO: Na teba.

Janík ho pobožká.

JANÍK: Balím kufre, s'ahujem sa k tebe, Hugo, kým mi nedajú víza. Spýtam sa na ambasáde, či nemajú maminu adresu. Musia mať.

Hugo zarazený.

HUGO: No viacmenej...

JANÍK: Idem do sveta!!!

Janík ho objíma a začne bozkávať.

3.dejstvo

O tri mesiace. Kuchyňa.

I.

Babka a otec.

BABKA: Marian Caban pomerl. Teper kopal jamu a už jomu treba druhú kopaty. Ale dobre sa bude kopaty, lepši jak sa jomu kopal. Zem už pomaly odmerzla. Desať ľudej vmerlo minulyj rik. Dvoje načisto molode. Šytke vmirajut'. Može i ja by jem už mala ity za nima.

Marián Caban Zomrel. Teraz kopal jamu a už treba druhú kopat' pre neho. Ale dobre sa bude kopat', lepšie ako jemu. Zem už pomaly odmrzla. Desať ľudí zomrelo minulý rok. Dvaja úplne mladý. Všetci zomierajú. Možno by som aj ja mala ísť za nimi.

OTEC: Ty si nesmrteľná.

BABKA: Jes sa polipšil, ale sarkazmus ťa neopustyl. Jidž.

Polepšil si sa , ale sarkazmus ťa neopustil. Jedz.

OTEC: Čo máme?

BABKA: Parky. Ale spišske, ňi bratyslavske, spišske suť lipše jak bratyslavske.

Párky. Ale spišské, nie bratislavské, spišské sú lepšie ako bratislavské.

OTEC: Ja, Ľubov, je to smiešne. Nikdy som ti to nepovedal, ale ja nenávidím párky. A jem ich už posledných dvadsať rokov. Akokeby mi otupeli chute. Vôbec necítim chuť jedla.

BABKA: A što ti mam navarify, žeby sa ti vernula chut? Jak bylo v roboti?

A čo ti mám navariť, aby sa ti vrátila chuť? Ako bolo v robote?

OTEC: Nikoho som nezrazil.

BABKA: A jake počasie je v Stropkive?

A aké počasie je v Stropkove?

OTEC: Prší.

BABKA: Jak dobri, že u nas nelije. Sluchaj Ďuro. Prišli mi ankety. Pyšuť: „Postavte sa na začiatok dediny a odpočítajte štvrtý dom po pravej strane.“ Jem sa postavila, počítam, a to naš.

Ako dobre, že u nás neleje. Počuj Ďuro. Prišli mi ankety. Píšu: „Postavte sa na začiatok dediny a odpočítajte štvrtý dom po pravej strane.“ Postavila som sa, počítam, a to je náš. Možu s tobou zrobity anketu?

Môžem s tebou urobiť anketu?

OTEC: O čom?

BABKA: O pracich praškoch.

OTEC: Ľubov, ty by si sa dobre uživila na nejakom ostrove, kde jeden človek musí vykonávať desať zamestnaní a ešte je popritom na dôchodku. Ty si ako Barbie.

BABKA: Prečítam vám názvy pracích práškov a na stupnici od jedna do päť mi povedzte, či ste už niekedy o nich počuli. Jedna - určite som o ňom nikdy nepočul, päť - som si istý, že som o ňom počul.

OTEC: Nepísala?

BABKA: Kotra?

Ktorá?

OTEC: Janka.

BABKA: Ňi.

Nie.

OTEC: Ani Maša?

BABKA: Ani Maša.

OTEC: Dnes sú to tri mesiace. Zle mi je. Pospľuvaš mi?

Otec si ľahne. Babka splŕuva otcovi z očí. (Starý pohanský zvyk. Človeku sa stane z očí, lebo niekto na ňho škaredo, alebo intenzívne pozeral a niečo si pri tom myslel. Dobré alebo zlé.) Otec pri tom leží.

BABKA: Pfuj, pfuj, pfuj.

OTEC: Určite to bola tá stará baba, čo sedela na prvom sedadle. Z Havaja išla.

BABKA: Pfuj, pfuj, pfuj, pfuj, pfuj.

OTEC: Nastúpila pri krčme. Hneď sa mi videla nejaká divná. Vyzerala ako Warhol. Nevie, či nebola tak trochu aj černoška. Asi som sa zbláznil.

BABKA: Taku što vypatra jak černoška v Havaju nemame.

Takú, čo vyzerá ako černoška v Havaji nemáme.

OTEC: Ja som sa zbláznil.

BABKA: Dakus bolesti ti nezaškodyť. Skus perve porodity a poťim buď chlop.

Trochu bolesti ti neuškodí. Skús najprv rodiť a potom buď chlap.

Búchanie na dvere.

OTEC: Janka sa vrátila!

Otec vstane ako keby mu nič nebolo.

BABKA: Ona by neklopala, ma kľuči.

Ona by neklopala, má kľúče.

OTEC: To je ďalší príznak toho, že som sa zbláznil.

Vchádza Vasil'.

VASIL: Dobrý deň.

Otec je zrazu zdravý.

OTEC: Tak teba konkrétne, sme tu dnes nečakali. Vasil. Čo sa stalo, že si nás tak poctil?

BABKA: Prebačte, ale ja idu smotriť svoju telenovelu. Už je čas. Jem stara, už mam na to pravo. Moja holova, čitaňa novin abo knyžok, jak dakoly neunesie. Tota sama telenovela. Len v toj argentinskej vidžu i lasku, ne iba intrigy. My už historiú paru raziv poprepysovali, i cenzuru sme tu mali dovhe roky, ta što, aspoň sa nam bude ľipše zvykaty na novych sudruhiv, što teper objavily krasny komunistickoho sposobu vladnuťa.

Prepáčte, ale ja idem pozerat' svoju telenovelu. Už je čas. Som stará, už mám na to právo. Moja hlava čítanie novin, alebo kníh ako niekedy neunesie. Tá istá telenovela. Len v tej argentínskej vidím aj lásku, nie len intrigy. My sme už históriu párkrát prepisovali, aj cenzúru sme tu mali dlhé roky, ta čo, aspoň sa nám buude lepšie zvykať na nových súdruhov, čo teraz objavili krásy komunistického spôsobu vládnutia.

Babka odchádza.

OTEC: Aj ja by som sa mal dať radšej na telenovely. Alebo aspoň na teleshopping. A s tebou čo urobíme, zaťko? Už si dožartoval na vleku, si prišiel žartovať tu? Ja si všetko pamätám aj keď pijem. Ja som starý alkoholik. Žeby si potom nemal modré vajcia z toľkého vozenia sa na pome.

VASIL: Ja prišiel som sa vám ospravedlniť za to... Ja som asi dospel alebo čo. A iné dievčatá ma už vôbec nezaujímajú. Nevolala vám?

OTEC: Tri mesiace si u nás nebol a teraz sa zrazu zaujímaš? Či nám volali-nevolali? Keby som vedel odzačiatku aký si ty podvodník, tak by som ťa ani do domu nepustil. Čo už dievčenské školy dolyžovali, tak si tu?

VASIL: Ja, o všetko som prišiel. Janka ušla, slabá zima bola. Ďula skrachoval a poslal ma domov. A v telke zrušili Živú panorámu si vedel? Ani za robotu mi nezaplatil. Som na dne. Skúšal som sa stať alkoholik, ale veľmi mi to nejde. Som nemožný, nič neviem robiť. Teraz už viem, že som bol hlúpy a že som myslel len na seba. Ale ja som sa zmenil.

OTEC: Vždy som hovoril, v budúke nasraté a v kostole pokánie. Teraz ti mám uveriť? A čo ja, ja ti uverím, ja som už dávno za zenitom, uverím každej nádejnej sračke, keď sa mi bude chcieť. Ale moja dcéra? Ju celý život ešte len čaká.

Vchádza Janík oblečená „mestsky“.

VASIL: Janka je dobré dievča. Veľmi dobré. Nezaslúžila si to od mňa. Ja bol som ako taký debil. Myslel som len na jedno. Ale keď my chlapi si vypijeme dva tri poháriky a vtedy u nás začína láska a zdá sa nám, že teraz, v tejto chvíli to prišlo, že milujeme. Ale potom, keď vytriezveme, ako rýchlo odíde. Ja nevyznan som sa v sebe, ale teraz už viem čo som mal dávno urobiť.

OTEC: A čo mi tým chceš naznačiť? Že Ďula ti dal na rozlúčku kompas a stihol si sa naučiť ako sa používa?

VASIL: Je mi úplne jedno, či mi odpustíte vy. Ja chcem, aby mi odpustila ona.

OTEC: Ona možno už nikdy neodpustí nikomu z nás. Sme sa u nej trošku prepočítali. Ja som si myslel, že z nej bude dobrý syn, žena si myslela, že matku jej netreba, babka to tými tajnosťami dosrala a ty... ty si rusnák. Rusnaci, vy to máte v živote jasné. Vy len pijete a milujete. Keby takto uvažoval celý svet, tak nám ani Johna Lennona netreba a tu máme bed peace.

Otec a Vasil' si všimnú Janík. Vasil' odpadne.

OTEC: Janka, si to ty?

III.

Otec, Janík a babka, neskôr Vasil'

OTEC: No hovor, všetko hovor. Ako sa má.

JANÍK: Dobre.

BABKA: A što, de byva?

A čo, kde býva?

JANÍK: V byte. Má veľký byt, obrovský. Mala som vlastnú izbu úplne pre seba.

OTEC: A nič nám neodkazuje? Nič neposlala?

JANÍK: Mám vás pozdraviť a vybozkávať.

BABKA: No ta id' tu a bozkaj. Jes išla na letadle?

No pod' sem a bozkaj. Išla si na lietadle?

JANÍK: Ehm.

BABKA: A nehavarovaly ste?

A nehavarovali ste?

OTEC: Čo sa blbo pýtaš ved' je tu. A prečo si sa neozvala?

JANÍK: Nebolo kedy. Mama ma celý čas vodila po galériách a večerách a výletoch.

BABKA: Janka a odpustila mi?

JANÍK: Áno.

BABKA: Jaj, teper už možu pomerty i zaran.

Jaj, teraz už môžem zomrieť aj zajtra.

OTEC: Janka a mne odpustila?

JANÍK: Áno aj tebe.

OTEC: A kedy príde? Dostala odo mňa list?

Prichádza Vasil'.

VASIL: Dobrý večer. Dúfam, že vás nevyrušujem.

OTEC: Vyrušuješ, ale čo s tebou. Pod' Ľubov, aj oni si majú čo povedať.

Babka a otec odchádzajú.

VASIL: Ahoj... Hello. Hav ár jú. Som sa kvôli tebe naučil. Znamená to ako sa máš? Ako sa máš?

JANÍK: I'm fine. Thank you.

VASIL: No tomu som už nerozumel. Janka hneváš sa?

JANÍK: Ja už vlastne ani neviem.

VASIL: Janka, ja ak si nestretla v Amerike nejakého Džona, mám u teba ešte šancu?

JANÍK: Nestretla som Džona.

VASIL: Janka, ja nehnevaj sa. Ja som, si mi chýbala. A ja aj lov jú. Znamená to, že ťa ľúbim, keby si nevedela.

JANÍK: Viem čo to znamená Vasil'. I love you too.

VASIL: Tomu ja zase nerozumiem, ale ja, chcem ťa, ak by si teda chcela aj ty, tak ja ťa chcem za ženu, konečne.

IV.

Babka a Janík.

BABKA: Jes sobi ista, že za Vasila?

Si si istá, že za Vasil'a?

JANÍK: Áno.

BABKA: A v Amerike jes nikoho zaujimavejšoho nestretla?

A v Amerike si nikoho zaujímavejšieho nestretla?

JANÍK: Nie.

BABKA: Mohla jes cholem dajake fotky pofotity. S mamou. A koly ideš za ňu nazad? Pidete i s Vasilem?
Mohla si aspoň niečo pofotiť. S mamou.
A kedy ideš naspät'? Pôjde aj Vasil'?

JANÍK: Baby, musím ti povedať pravdu.
Klamala som, ja som nebola v Amerike!

BABKA: Što? Jak to?
Čo? Ako?

JANÍK: Ja som bola v Bratislave. S
Hugom.

27 STRANA VYNECHANÁ!

V.

O pár dní. Janík, Vasil' a otec.

JANÍK: Pohreb a svadba. Myslela som si, že je to len vo filmoch.

VASIL': Ty si nechcela meniť termín.

JANÍK: Tiež som jej obliekla svadobné šaty. Nikdy sa nevydala. Tak sa budeme vydávať spolu.

OTEC: Na vás deti moje! Na vás!

VASIL': Prepáč Janka, ale Ďula mi volal. Musím ísť na chvíľu preč.

JANÍK: Na našej svadbe? O hodinu príde farár.

VASIL': Prepáč, prepáč, hneď som naspät'. Nehnevaj sa. Chce otvoriť aquapark v Medzilaborciach. Možno ma tam zamestná ako plavčíka.

Vasil' odíde.

OTEC: Chýbala si mi.

JANÍK: To sú novinky. Také nežné slová v tvojom slovníku som nečakala.

OTEC: Prepáč. Bol som zlý otec. Taký, ktorému deti na hrob sviečky nenosia. Bol som ešte horší muž a celý svoj talent som prepil už dávno. Až teraz som dospel. Štyridsaťpäť rokov mi to trvalo. Chcem sa zmeniť. Kvôli tebe. Piť neprestanem. To nedokážem. Prestal by som piť a určite by som dostal cukrovku. A neznášam to maralizovanie o chlaste. Priznávam pálenka nijako nerozvíja kreativitu, ale aký pocit št'astia vie dať, aspoň nachvíľu. Ženu by som bil aj keby som nepil. Pracujem. Pozri, ja odporca práce. Dobrovoľne nezamestnaný človek a pracujem. Čo sa mám Janka obesiť, alebo čo aby si mi uverila? Potom by mi už bola tvoja viera trošku na hovno, nie? Keď my ty neodpustiš, tak všetko stratí zmysel.

JANÍK: Ty ničoho neznaješ. Ničoho nerozumiš.

OTEC: Podceňuješ ma.

JANÍK: Otec, mama sa na mňa vysrala, ty si chcel syna, aj si jedného mal. Vasil', Hugo, obidvaja rovnaký. Jediný kto ma naozaj ľúbil bola ona. Ona sa ma snažila ochrániť. A ja som ju zabila. Oklamala som vás. Nebola som v Amerike. A vieš čo? Som tehotná. Budem mať dieťa. Prišla som k Hugovi. Zaklopala som. Aký mal krásny byt. Podala som si žiadosť o víza. Prvý mesiac bol rád, že som tam. Robili sme to každý boží deň aj trikrát. Potom sa vrátila jeho frajerka. A vieš čo urobil? Odložil si ma ku kamarátovi, režisérovi, nech ma jeho frajerka nevidí. Skoro som sa zbláznila. Medzi Hugom, jeho frajerkou a tým druhým. Robila som mu žiarlivostné scény. Možno som mu zničila kariéru. Vieš aký je to pocit, keď prvýkrát niekomu ublížiš?

Ty to musíš vedieť. Ublížila som mu. A vieš čo? Teraz sa cítim ako kurva. Viza som nedostala. Tak som sa vrátila domov. Odíd! Chod! Mama nežije! Mama už nežije! Amerika nie je! Oklamla som vás! Všetkých som vás oklamala len aby som sa odtiaľ dostala a zabila som babku!

OTEC: Janka, dcérka. Odpusť nám všetkým. Kvôli nám si musela klamať.

JANÍK: Myslela som, že keď chceš byť šťastný stačí chcieť, stačí byť dobrý. Nestačí. Otec. Odíd! Ty sa zachráň. Nepatíš tu, tak to už pochop a odíd.

OTEC: Ani ty tu nepatíš. Pôjdeme spolu za mamou.

JANÍK: Nie. Mama nie je. Nepôjdem za mamou, keď nevedela prísť ona. Už nikdy nevezmem do ruky štetec. Nikdy. Talent na maľovanie nemáme v rodine. Vydám sa za Vasila. Pomilujem ho a poviem mu, že je to jeho. On začne piť, aj ja začnem. A bude ma biť. On ma bude biť a ja ho budem milovať...

Otec vstáva, berie bicykel a odchádza na ňom ako Andy Warhol.

Hlas z televízora.

V Bratislave sa objavil veľmi talentovaný mladý umelec, ktorý si hovorí Hugo Ho. Hugo strávil istý čas na východe Slovenska a to ho natoľko inšpirovalo, že teraz všetkých šokoval svojou novou výstavou, ktorú nazval POPart. Podarilo sa mu prepojiť tradičné pravoslávne ikony, ako ich maľujú pravoslávni kňazi – popovia, s duchom warholovského popartu, ktorý zachytáva popové ikony. Výstava je otvorená necelý týždeň a Hugo Ho za ten krátky čas získal niekoľko pozvaní zo svetových galérií...

© Mihaila Zakuťanská